

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ВЕЛИКА ПАЛАТА

СПРАВА «ІЛАСКУ ТА ІНШІ ПРОТИ МОЛДОВИ ТА РОСІЇ»
CASE OF ILASCU AND OTHERS VS. MOLDOVA AND RUSSIA
(Заява № [48787/99](#))

Комюніке Секретаря Суду

8 липня 2004 року

Сьогодні на відкритому слуханні Європейський суд з прав людини виніс рішення¹, постановлене Великою палатою у справі «Ілашку та інші проти Молдови та Росії» (заява № 48787/99). Суд **постановив**:

- одинадцятьма голосами проти шести, що заявники перебували під юрисдикцією Молдови в значенні статті 1 Європейської конвенції з прав людини (юрисдикція держави) стосовно її позитивних обов'язків; та

- шістнадцятьма голосами проти одного, що заявники перебували під юрисдикцією Росії в значенні статті 1 Конвенції.

Поводження та умови, яких зазнали заявники:

- одинадцятьма голосами проти шести, що погане поведження, якого зазнав п. Ілашку, та умови, в яких він перебував під вартою в очікуванні на виконання вироку, не становили порушення статті 3 (заборона катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поведження або покарання) з боку Молдови;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що погане поведження, якого зазнав п. Ілашку, та умови, в яких він перебував під вартою в очікуванні на виконання вироку, становили порушення статті 3 (заборона катування) з боку Росії;

- одинадцятьма голосами проти шести, що з травня 2001 року мало місце порушення статті 3 (заборона катування) з боку Молдови у зв'язку з поганим поведженням, якого зазнав п. Іванцок, та умовами, в яких він перебував під вартою;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що було допущено порушення статті 3 (заборона катування) з боку Росії у зв'язку з поганим поведженням, якого зазнав п. Іванцок, та умовами, в яких він перебував під вартою;

- одинадцятьма голосами проти шести, що з травня 2001 року мало місце порушення статті 3 (заборона нелюдського чи такого, що принижує гідність, поведження) з боку Молдови у зв'язку з поганим поведженням, якого зазнали п. Лешко та п. Петров-Попа, а також у зв'язку з умовами, в яких вони перебували під вартою;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що було допущено порушення статті 3 (заборона нелюдського чи такого, що принижує гідність, поведження) з боку Росії у зв'язку з поганим поведженням, якого зазнали п. Лешко та п. Петров-Попа, а також у зв'язку з умовами, в яких вони перебували під вартою.

Позбавлення свободи:

- одинадцятьма голосами проти шести, що тримання п. Ілашку під вартою не було порушенням статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність) з боку Молдови;

- одинадцятьма голосами проти шести, що тримання п. Івацока, п. Лешка та п. Петрова-Попи під вартою після травня 2001 року було порушенням статті 5 з боку Молдови і це порушення триває;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що до травня 2001 року мало місце порушення статті 5 з боку Росії стосовно п. Ілашку і що порушення статті 5 було

¹ Рішення Великої палати є остаточним (стаття 44 Конвенції)

допущено і воно триває стосовно п. Івацока, п. Лешка та п. Петрова-Попи.

Суд також **постановив**

- одногосно, що немає підстав для окремого розгляду скарги про порушення статті 2 (право на життя), поданої у зв'язку з фактом засудження п. Ілашку до смертної кари;

- одногосно, що немає підстав для окремого розгляду скарги, поданої з посиланням на статтю 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя);

- одногосно, що Суд не має юрисдикції розглядати скаргу, подану з посиланням на статтю 6 Конвенції (право на справедливий судовий розгляд);

- п'ятнадцятьма голосами проти двох, що порушення статті 1 Першого протоколу (захист права власності) допущено не було;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що Молдова і Росія не виконали своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції (індивідуальні заяви).

Згідно зі статтею 41 Конвенції (справедлива сатисфакція), Суд **постановив:**

- десятьма голосами проти семи, що Молдова має виплатити п. Іванцоку, п. Лешку та п. Петрову-Попі по 60000 євро кожному як компенсацію за матеріальну та моральну шкоду; по 3000 євро кожному заявникові за моральну шкоду, завдану у зв'язку з порушенням статті 34; а також компенсувати судові витрати заявників на загальну суму 7000 євро, з вирахуванням 1321,34 євро, які були отримані як правова допомога;

- шістнадцятьма голосами проти одного, що Росія має виплатити 180000 євро п. Ілашку та по 120000 євро кожному з решти заявників як компенсацію за матеріальну та моральну шкоду; по 7000 євро кожному із заявників за моральну шкоду у зв'язку з порушенням статті 34; компенсувати судові витрати заявників на загальну суму 14000 євро, з вирахуванням 2642,66 євро, отриманих ними як правова допомога.

Суд також одногосно постановив, що Молдова і Росія мають вжити всіх необхідних заходів для припинення свавільного тримання заявників під вартою, яке відбувається досі, та забезпечити негайне звільнення їх з-під варти.

(Рішення викладено англійською та французькою мовами.)

1. Основні факти

Заявниками є Іліє Ілашку, Александру Лешко, Андрей Іванцок і Тудор Петров-Попа, 1952, 1955, 1961 та 1963 року народження, відповідно, які на час подання заяви були громадянами Молдови. Пан Ілашку одержав громадянство Румунії в 2000 році, а п. Лешко та п. Іванцок - у 2001 році. Заявники, за винятком п. Ілашку та п. Лешка, яких було звільнено з-під варти у травні 2001 року та в червні 2004 року, відповідно, досі перебувають під вартою в "Молдавській Республіці Придністров'я" (МРП), в області Молдови, відомій як Придністров'я, яка оголосила свою незалежність у 1991 році.

У час, про який ідеться у справі, п. Ілашку був місцевим лідером Народного фронту і займався діяльністю з досягнення об'єднання Молдови з Румунією. Його двічі обирали до Парламенту Молдови та призначали членом делегації Молдови в Парламентській асамблеї Ради Європи. У грудні 2000 року його обрано до Сенату

Парламенту Румунії і призначено членом делегації Румунії в Парламентській асамблеї Ради Європи.

У період з 2 по 4 червня 1992 року заявників було заарештовано в своїх квартирах у м. Тирасполі кількома особами - дехто з них був у формі зі знаками розрізнення 14-ї армії колишнього СРСР. Заявників було обвинувачено в антирадянській діяльності та нелегальній боротьбі під проводом молдавського Народного фронту та Румунії проти законної влади держави Придністров'я. Їх також обвинуватили в кількох правопорушеннях, зокрема у двох убивствах. 9 грудня 1993 року "Верховний суд МРП" засудив п. Ілашку до смертної кари і видав наказ про конфіскацію його майна. Інших заявників цей самий суд засудив до ув'язнення строком від 12 до 15 років, також з конфіскацією майна.

2. Процедура і склад Суду

Заяву подано 14 червня 1999 року. 20 березня 2001 року палата, якій було доручено розглянути справу, відмовилася від юрисдикції на користь Великої палати (стаття 30 Конвенції). Велика палата вирішила провести слухання з питання прийнятності та по суті заяви, і голова палати запросив Уряд Румунії до участі в ньому. Рішенням від 4 липня 2001 року заяву оголошено частково прийнятною - після слухання, яке відбулося 6 червня 2001 року. Делегація Суду провела розслідування на місці подій у м. Кишиневі й Тирасполі з 10 по 15 березня 2003 року.

Судове рішення постановлене Великою палатою, до складу якої увійшло сімнадцять суддів:

Люціус Вільдхабер (Швейцарія),
 Голова Суду Крістос Розакіс (Греція)
 Жан-Поль Коста (Франція)
 Георг Ресс (Німеччина)
 Ніколас Братца (Британія)
 Лукіс Лукайдес (Кіпр)
 Іренеу Кабраль Баррето (Португалія)
 Франсуаза Тюлкен (Бельгія)
 Корнеліу Бірсан (Румунія)
 Хосе Касадеваль (Андорра)
 Бостьян Жупанчич (Словенія)
 Джон Хедіган (Ірландія)
 Вільгельміна Томассен (Нідерланди)
 Тудор Пантіру (Молдова)
 Егіл Левіц (Латвія)
 Анатолій Ковлер (Росія)
 Елізабет Фура-Сандстрьом (Швеція),
 а також Пол Махоуні, Секретар Суду.

3. Стислий виклад судового рішення(2)

(2) Стислий виклад, підготовлений канцелярією, ні до чого Суд не зобов'язує.

Оскарження

Заявники скаржилися на порушення статті 6 Конвенції, стверджуючи, що суд, який засудив їх, не мав юрисдикції і що в будь-якому разі судові провадження, у яких їх було визнано винними, не були справедливими. Вони також скаржилися, посилаючись на статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, на конфіскацію їхнього майна і стверджували, що тримання їх під вартою було незаконним, на порушення статті 5. Пан Ілашку також стверджував, що засудження його до смертної кари становило порушення статті 2. Крім того, всі заявники скаржилися на умови тримання їх під вартою - при цьому вони прямо посилалися на статті 3 та 8, а також, по суті, на статтю 34.

Вони стверджували, що органи влади Молдови несуть відповідальність за порушення, про які стверджують заявники, оскільки ці органи не вжили належних заходів для їх припинення. За їхніми словами, цю відповідальність разом з Молдовою несе і Російська Федерація, оскільки територія Придністров'я перебуває *de facto* під контролем Росії, з огляду на те, що там розміщені її війська та військова техніка, і на підтримку, яку вона надає сепаратистам.

Рішення Суду

Стаття 1

Що стосується Молдови

Суд, на підставі всіх матеріалів, які були в його розпорядженні, визнав, що Уряд Молдови, який є єдиним законним Урядом Республіки Молдова за міжнародним правом, не здійснював влади над частиною своєї території, яка перебуває під ефективним контролем МРП. Однак, навіть за відсутності ефективного контролю над Придністровським регіоном, Молдова все ж таки має позитивне зобов'язання за статтею 1 Конвенції вжити заходів, у рамках своєї влади та відповідно до міжнародного права, для захисту гарантованих Конвенцією прав заявників.

Отже, заявники перебували під юрисдикцією Республіки Молдова для цілей статті 1, але її відповідальність за оскаржувані дії має оцінюватися у світлі позитивних зобов'язань Молдови за Конвенцією. Ці зобов'язання стосуються і заходів, потрібних для відновлення її контролю над територією Придністров'я як вираження своєї юрисдикції, і заходів із забезпечення поваги до прав заявників, включаючи спроби домогтися їхнього звільнення з-під варти.

Щодо ситуації заявників, Суд зазначив, що перед ратифікацією Конвенції в 1997 році і навіть після цієї дати органи влади Молдови вжили низку заходів із забезпечення прав заявників. З іншого боку, Суд не мав жодного доказу того, що з моменту звільнення п. Ілашку з-під варти у травні 2001 року було вжито будь-яких ефективних заходів для припинення триваючих порушень, передбачених Конвенцією прав, на які посилалися інші заявники. У своїх двосторонніх відносинах з Російською Федерацією органи влади Молдови більше не приділяли уваги долі заявників; Суду не було відомо про будь-які кроки органів влади Молдови щодо органів влади Росії, здійснені після

травня 2001 року з метою домогтися звільнення з-під варти решти заявників.

Навіть після звільнення з-під варти п. Ілашку у травні 2001 року Уряд Молдови мав юрисдикцію вжити заходів для захисту прав заявників, гарантованих їм за Конвенцією. Отже, Суд дійшов висновку, що є підстави стверджувати про відповідальність Молдови за невиконання своїх позитивних зобов'язань стосовно оскаржуваних подій, які мали місце після травня 2001 року.

Що стосується Росії.

У період молдавського конфлікту в 1991-1992 роках сили колишньої 14-ї армії (яка спочатку була формуванням, підпорядкованим владі СРСР, потім СНД і згодом Російській Федерації), дислоковані в Придністров'ї, брали участь в операціях на боці сепаратистських сил Придністров'я. Велику кількість зброї зі складів 14-ї армії було добровільно передано сепаратистам, які також мали змогу захоплювати іншу зброю, на що протидії з боку російських військових не було. Крім того, протягом усього періоду цих сутичок між органами влади Молдови та придністровськими сепаратистами російські керівники підтримували сепаратистську владу своїми політичними деклараціями.

Таким чином, органи влади Росії сприяли як у військовому, так і в політичному сенсі створенню сепаратистського режиму в регіоні Придністров'я, що є частиною території Республіки Молдова. Навіть після домовленості від 21 липня 1992 року про припинення вогню Росія продовжувала надавати військову, політичну та економічну підтримку сепаратистському режимові, таким чином, дозволяючи йому вижити, зміцнитися і набути певної автономії від Молдови. На думку Суду, всі дії, вчинені російськими військовими стосовно заявників, включаючи передання їх до рук сепаратистів, мають розглядатися, у контексті співробітництва російських органів влади з цим незаконним режимом, як такі, що ведуть до відповідальності цього режиму за наслідки цих дій.

Російські війська й досі дислокуються на території Молдови, на порушення зобов'язань про повне їх виведення, які Росія оголосила на саміті ОБСЄ у 1999 та 2001 роках. Як до 5 травня 1998 року, так і після цієї дати, коли Конвенція набрала чинності стосовно Росії, у зоні безпеки, контрольованій російським миротворчим контингентом, режим МРП продовжував незаконно розмішувати свої війська, здійснювати виробництво й продаж зброї, на порушення домовленості від 21 липня 1992 року. Все викладене вище є доказом того, що МРП залишається під дієвим управлінням або принаймні під вирішальним впливом Росії і що, так чи інакше, вона вижила завдяки військовій, економічній, фінансовій та політичній підтримці з боку Росії.

Зважаючи на це, Суд визнав, що має місце тривалий і безперервний ланцюг відповідальності з боку Росії за долю заявників, з огляду на її триваючу політику підтримки режиму та співробітництва з ним після 5 травня 1998 року, і що після цієї дати Росія не зробила жодної спроби для виправлення ситуації, в якій заявники опинилися через дії уповноважених осіб Росії, і не вжила ніяких заходів, щоб запобігти вчиненню стверджуваних порушень. Отже, заявники перебували під "юрисдикцією" Росії і настає її відповідальність стосовно оскаржуваних дій.

Юрисдикція Суду

Суд зауважив, що стосовно Молдови Конвенція набрала чинності 12 вересня 1997 року, а стосовно Росії - 5 травня 1998 року. Суд зазначив, що Конвенція застосовна лише до подій, які відбулися після набрання нею чинності стосовно відповідних Договірних держав. Отже, Суд не мав юрисдикції розглядати скаргу, подану з посиланням на статтю 6, і мав юрисдикцію стосовно скарг, поданих з посиланням на статті 3, 5 і 8, тією мірою, якою вони стосуються подій, що відбулися після дат, на які Конвенція набрала чинності стосовно Молдови та Росії. Нарешті, Суд мав юрисдикцію розглянути скаргу п. Ілашку, в якій він посилався на статтю 2.

Стаття 2

Оскільки п. Ілашку вже звільнено з-під варти і тепер він проживає зі своєю сім'єю в Румунії, Суд визнав, що ризик виконання призначеної йому смертної кари є більш гіпотетичним, ніж реальним. З іншого боку, не оспорювалося те, що після ратифікації Конвенції цими двома державами-відповідачами, п. Ілашку, найімовірніше, зазнав страждання, яке спричинилося призначеною йому смертною карою та умовами, в яких він перебував під вартою в очікуванні на виконання цього вироку. Зважаючи на це, Суд визнав, що факти, оскаржувані п. Ілашку, не свідчать про необхідність окремого їх розгляду у світлі статті 2 Конвенції і що натомість доречнішим буде їх розгляд у світлі статті 3.

Стаття 3

Що стосується п. Ілашку

Упродовж дуже тривалого часу, який заявник провів у "коридорі смерті", він постійно перебував під тінню смерті, у страхі перед виконанням вироку. Не в змозі скористатися будь-яким засобом правового захисту протягом багатьох років, включаючи період після набрання Конвенцією чинності, він перебував під вартою в умовах, які постійно нагадували йому про перспективу виконання призначеного йому вироку. Муки та страждання, яких зазнав заявник, посилювалися тим фактом, що цей вирок не мав, у цілях Конвенції, законної основи чи підстави. "Верховний суд МРП", який ухвалив вирок стосовно п. Ілашку, було створено суб'єктом, незаконним з погляду міжнародного права і не визнаним міжнародним співтовариством. Цей "суд" належав до системи, яку навряд чи можна вважати такою, що ґрунтується на конституційній та правовій основі із судовою традицією, яка відповідає Конвенції. Про це свідчить свавільний характер обставин, за яких здійснювався судовий розгляд справ заявників і за яких їх було засуджено; виклад заявниками цих обставин не оспорювався іншими сторонами і підтверджується відповідним аналізом з боку інституцій ОБСЄ.

Щодо умов тримання заявника під вартою в "коридорі смерті", Суд зазначив, що п. Ілашку провів під вартою вісім років у дуже суворій ізоляції: він не мав контактів з іншими в'язнями, не мав інформації із зовнішнього світу - оскільки йому не дозволяли відправляти чи отримувати листи - і не мав права на побачення зі своїм адвокатом чи на регулярні побачення з членами своєї сім'ї. Камера, в якій він перебував, не опалювалася навіть за суворих зимових умов, не мала природного освітлення і не провітрювалася.

Пана Ілашку також позбавляли їжі, використовуючи це як покарання, і, через обмеження щодо отримання посилок, навіть ті продукти, які йому надсилали, часто виявлялися непридатними для споживання. Можливість прийняти душ надавалася дуже рідко - траплялося, що наступна така можливість з'являлася лише через кілька місяців. З цього приводу Суд послався на доповідь Комітету із запобігання тортурам, яку Комітет підготував після поїздки його членів у Придністров'я в 2000 році і в якій багаторічна ізоляція була охарактеризована як така, що не може мати виправдання.

Умови тримання заявника під вартою негативно позначилися на його здоров'ї, яке погіршувалося протягом багатьох років його перебування у в'язниці; він був позбавлений належного догляду, регулярного медичного огляду, лікування та належного дієтичного харчування. Суд із занепокоєнням вказав на існуючі правила, згідно з якими в'язничні наглядачі та адміністрація могли на власний розсуд вирішувати питання кореспонденції та відвідувань, і наголосив, що такі правила є свавільними і несумісними з належними та ефективними гарантіями, які мають існувати в демократичному суспільстві й захищати від зловживань у його пенітенціарній системі. Крім того, у цій справі такі правила ще більше ускладнювали умови, в яких заявник перебував під вартою.

Призначена заявникові смертна кара, а також умови, в яких він перебував, та поведження з ним під час ув'язнення мали особливо серйозний і жорстокий характер, тому їх слід розглядати як акти катування в значенні статті 3. Оскільки п. Ілашку перебував під вартою у час, коли Конвенція набрала чинності стосовно Росії, остання несе відповідальність за умови тримання його під вартою, поведження стосовно нього та страждання, спричинені йому у в'язниці. Пана Ілашку було звільнено з-під варти у травні 2001 року, і лише з того моменту настає відповідальність Молдови за невиконання своїх позитивних зобов'язань. Таким чином, порушення статті 3 було допущено з боку Росії, а не з боку Молдови.

Що стосується п. Іванцока

Виходячи з усієї інформації, що була в його розпорядженні, Суд визнав: можна вважати доведеним, що упродовж ув'язнення заявник зазнавав численних побоїв та інших форм поганого поведження, а іноді його позбавляли їжі та будь-якої медичної допомоги, незважаючи на стан його здоров'я, який через такі умови тримання під вартою послаблювався. Зокрема, Суд бере до уваги те переслідування та погане поведження, якого заявник зазнав у травні 1999 року після подання своєї заяви до Суду.

Крім того, з моменту засудження п. Іванцока судом у 1993 році його тримали під вартою в одиночній камері, позбавивши його контактів з іншими в'язнями та доступу до газет. Йому не дозволяли бачитися з адвокатом, а єдиним зв'язком із зовнішнім світом були для нього побачення з дружиною та посилки від неї, дозвіл на які залежав від волі в'язничної адміністрації. Всі ці обмеження, які не мали правової основи і залежали від власного розсуду адміністрації, несумісні зі стандартами ув'язнення, існуючими в демократичному суспільстві, і всі вони призводили до посилення депресії та психічного страждання заявника. Його тримали в неопалюваній і погано провітрюваній камері, без доступу природного світла, без лікування, якого він

потребував з огляду на стан здоров'я. Винятком були кілька медичних оглядів, влаштованих в'язничною адміністрацією.

Поводження, якого зазнав п. Іванцок, якщо його розглядати в цілому, з урахуванням серйозного і регулярного характеру таких дій та зважаючи на їхню мету, було таким, що спричиняло "гострий" біль і страждання, було особливо небезпечним і жорстоким та становило катування в значенні статті 3. Оскільки п. Іванцок перебував під вартою у час, коли Конвенція набрала чинності стосовно Російської Федерації, остання несе відповідальність у зв'язку з умовами тримання його під вартою, поведженням стосовно нього та стражданням, спричиненим йому у в'язниці. Таким чином, було допущено порушення статті 3 і з боку Росії, і з боку Молдови.

Що стосується п. Лешка та п. Петрова-Попи

Як визнав Суд, можна вважати доведеним, що упродовж ув'язнення п. Лешко та п. Петров-Попа перебували в надзвичайно суворих умовах (побачення та отримання посилок від членів сім'ї залежало від власного розсуду в'язничної адміністрації; іноді їх позбавляли їжі або видавали їжу, не придатну для споживання; протягом більшої частини періоду ув'язнення їх позбавляли всіх форм належної медичної допомоги, незважаючи на стан їхнього здоров'я, яке, через такі умови тримання під вартою, погіршувалося; заявники не отримували належного дієтичного харчування, призначеного їм лікарями). З 2001 року ці умови погіршувалися.

Крім того, з 1993 року п. Петров-Попа перебував під вартою в одиночній камері, не маючи жодних контактів з іншими в'язнями і доступу до газет його рідною мовою. До червня 2003 року і п. Петрову-Попі, і п. Лешку не дозволяли бачитися з адвокатом.

Таке поведження могло спричинити біль чи страждання, як фізичні, так і психічні. Таке поведження, якщо його розглядати в цілому та з урахуванням серйозності його характеру, можна було кваліфікувати, у значенні статті 3, як нелюдське і таке, що принижує гідність. Оскільки п. Лешко та п. Петров-Попа перебували під вартою у час, коли Конвенція набрала чинності стосовно Росії, остання несе відповідальність за умови тримання їх під вартою, поведження, якого вони зазнали, та страждання, спричинені їм у в'язниці. Таким чином, і з боку Росії, і з боку Молдови було допущено порушення статті 3.

Стаття 5

Суд, посилаючись на свої висновки за статтею 3 стосовно характеру цього судового провадження, встановив, що жоден із заявників не був засуджений "судом" і що покарання ув'язненням, призначене таким судовим органом, як "Верховний суд МРП", наприкінці такого провадження, що мало місце в цій справі, не може вважатися "законним" ув'язненням, призначеним "відповідно до процедури, встановленої законом". Зважаючи на це, позбавлення свободи, якого зазнали заявники, не може задовольняти вимоги, викладені в пункті 1 (а) статті 5 Конвенції. Звідси випливає, що в період до травня 2001 року було допущено порушення пункту 1 статті 5 Конвенції стосовно п. Ілашку і що стосовно заявників, які й досі перебувають під вартою, також допущено порушення цього положення і це порушення триває дотепер.

Беручи до уваги те, що заявники перебували під вартою у період, коли Конвенція набрала чинності стосовно Росії, Суд дійшов висновку, що відповідальність за поведження, яке становить порушення статті 5, може бути покладена на Російську

Федерацію стосовно всіх заявників. Зважаючи на свій висновок про настання відповідальності Республіки Молдова, з огляду на позитивні зобов'язання, взяті нею з травня 2001 року, Суд дійшов висновку, що порушення статті 5 Молдовою стосовно п. Ілашку допущено не було, але має місце порушення нею цього положення стосовно інших заявників.

Стаття 8

У скарзі заявників йдеться лише про те, що у в'язниці вони не мали свободи листуватися зі своїми сім'ями та Судом, а також стикалися з проблемами при вирішенні питання побачень зі своїми сім'ями. Щодо скарги, в якій стверджується про неможливість звернутися до Суду із в'язниці, Суд вважав за доречніше розглянути її у світлі статті 34, яку слід розглядати в окремому порядку. З іншого боку, вже врахувавши ці скарги в контексті статті 3, Суд вирішив, що немає необхідності розглядати їх окремо за статтею 8.

Стаття 1 Першого протоколу

Навіть якби Суд припустив, що має юрисдикцію ухвалити рішення щодо цієї скарги, вона, на його думку, не є обґрунтованою, і тому Суд визнав, що порушення цього положення допущено не було.

Стаття 34

Суд взяв до уваги твердження заявників про неможливість звернутися до нього з місця позбавлення свободи і те, що заява, підписана їхніми дружинами, була подана єдиним адвокатом, який здійснював їхнє представництво на початку судового провадження. Суд також взяв до уваги погрози на адресу заявників з боку придністровської в'язничної адміністрації та погіршення умов тримання їх під вартою після подання ними своєї заяви. Такі дії становили неправомірний і неприйнятний тиск, який перешкоджав заявникам здійснювати своє право на індивідуальну заяву.

Крім того, занепокоєння Суду викликав зміст ноти від квітня 2001 року з боку Росії на адресу органів влади Молдови, в якій органи влади Росії звернулися з проханням до Молдови відкликати зауваження, які вона подала до Суду в жовтні 2000 року і в яких натякалося на відповідальність з боку Росії у зв'язку з дислокацією нею своїх військ на молдавській території, у Придністров'ї. На слуханні 6 червня 2001 року Уряд Молдови заявив, що бажає відкликати частину своїх зауважень стосовно Росії. Такі дії з боку Уряду Росії свідчать про нехтування спільним надбанням - політичними традиціями, ідеалами, свободою та принципом верховенства права, про які йдеться в Преамбулі до Конвенції, і це може серйозним чином перешкодити розгляду Судом заяви, поданої задля здійснення права на індивідуальну заяву, що означає втручання у право, гарантоване самою статтею 34 Конвенції. Отже, Росія допустила порушення статті 34 Конвенції.

Суд також взяв до уваги, що після звільнення з-під варти п. Ілашку звернувся до органів Молдови, домагаючись звільнення з-під варти інших заявників, і що у зв'язку з цим п. Воронін, президент Молдови, публічно звинуватив п. Ілашку в тому, що той являє собою причину подальшого перебування його товаришів під вартою, оскільки відмовився відкликати свою заяву проти Молдови та Росії. Такі висловлювання найвищої посадової особи Договірної держави, яка ставить поліпшення ситуації заявників у залежність від відкликання ними заяви, поданої проти цієї держави чи

якоїсь іншої Договірної держави, становлять прямий тиск, що має на меті перешкодити здійсненню права на індивідуальну заяву. Цей висновок є чинним, незалежно від реального чи теоретичного впливу, який ця посадова особа могла справити на ситуацію заявників. Отже, висловлювання п. Вороніна становили втручання Молдови у здійснення заявниками свого права на індивідуальну заяву, на порушення статті 34.

Суддя Касадеваль висловив окрему думку, яка частково не збігається з позицією більшості; до нього приєдналися судді Ресс, Тюлкен, Бірсан і Фура-Сандстрьом. Судді Ресс і Лукайдес також висловили окремі думки, які частково не збігаються з позицією більшості. Суддя Братца висловив окрему думку, яка частково не збігається з позицією більшості; до нього приєдналися судді Розакіс, Хедіган, Томассен і Пантіру. Суддя Ковлер висловив окрему думку, яка не збігається з позицією більшості. Тексти всіх цих окремих думок додаються до судового рішення.